

Агата Кристи

Загадката на синята ваза

Джек Харингтън разочаровано огледа резултата от удара си по най-далечната цел. Застанал до топката, той премери на око разстоянието до началната позиция. На лицето му ясно бе изписано възмущение и огорчение от това, което виждаше. С въздишка протегна стика си, размаха го ожесточено два пъти, като направи на пух и прах първо едно глухарче, после снопче трева, и едва тогава улучи топката.

Трудно е, когато си на двадесет и четири години и единствената цел в живота ти е да сведеш до минимум несполучливите си удари при голфа, да си принуден да отделяш време и внимание и на задачата да си печелиш хляба. От седем дни в седмицата пет и половина прекарваше затворен в една махагонова гробница в града. В събота следобед и в неделя той с религиозен фанатизъм се отдаваше на истинския смисъл на живота си; от престараване дори бе наел стая в малък хотел край игрищата в Стъртън хиит и всеки ден ставаше в шест, за да се упражнява един час, преди да хване влака в 8:46.

Единственият недостатък на тази програма беше, че в този ранен утринен час Джек не бе в състояние да изпълни нито един успешен удар. Несполучливите удари следваха един подир друг. Топката припкаше весело по тревата и най-малко четири предварителни удара бяха необходими за едно попадение.

Джек въздъхна, сграбчи отново стика си и повтори наум магическите думи: „Пълен замах с лявата ръка, без да вдигаш поглед!“

Замахна и се спря като вкаменен – пронизителен вик разцепи тишината на лятната утрин.

– Убийство! Помощ! Убийство!

Гласът бе на жена и накрая замря в късо зададено ридание.

Джек захвърли стика на земята и се спусна по посока на вика.

Бе долетял съвсем отблизо. Тази част на игрището беше едно съвсем пусто поле и наоколо имаше само няколко къщи. Всъщност в съседство имаше една единствена живописна малка вила, която му бе направила впечатление със старинното си изящество. Джек се затича към нея. Тя бе скрита зад обрасла с пирен стръмнина, но той я заобиколи и след по-малко от минута застана до ниската заключена портичка.

В градината стоеше едно момиче и в първия момент Джек реши, че то бе извикало за помощ. Но бързо промени мнението си.

В ръката си момичето държеше малка кошница, до половината пълна с бурени, и очевидно току-що се изправяше, след като бе оплевило широка леха с теменуги. Очите на момичето, както забеляза Джек, приличаха на теменуги, бяха като кадифе меки и тъмни, а цветът им – по-

скоро теменужен, отколкото син. То цялото бе като теменужка в правата си, ленена, морава дреха.

Момичето гледаше Джек с изражение, което бе смесица от раздразнение и учудване.

– Извинете ме – каза младият мъж, – вие ли извикахте преди малко?

– Аз ли? Не, разбира се!

Изненадата на момичето беше толкова искрена, че Джек се сконфузи. То говореше с много мек и приятен глас, с едва доловим чужд акцент.

– Но вие не може да не сте чули? – възкликна той. – Викът дойде някъде оттук.

Момичето го погледна втренчено.

– Не съм чула абсолютно нищо.

На свой ред Джек го погледна втренчено. За нищо на света не можеше да повярва, че може да не е чуло отчаяния зов за помощ. Въпреки това спокойствието му бе така очевидно, че той не можеше да допусне, че лъже.

– Дойде съвсем отблизо – настояваше Джек.

Сега вече момичето го загледа подозрително.

– И какво чухте? – попита то.

– Убийство – помощ! Убийство!

– Убийство – помощ! Убийство! – повтори момичето. – Сигурно някой ви играе номер, мосьо. Кой може да бъде убит тук?

Джек се огледа със смътното желание да открие някой труп на градинската пътека. Все още бе напълно сигурен, че викът, който бе чул, бе действителен, а не плод на въображението му. Вдигна поглед към прозорците на вилата. Всичко изглеждаше съвършено тихо и спокойно.

– Искате ли да претърсите къщата? – сухо попита момичето.

То бе така очебийно скептично, че Джек още повече се обърка. Тръгна да си върви.

– Прощавайте – извини се той. – Трябва да е дошъл от по-горе, от гората.

Вдигна кепето си за сбогом и докато се отдалечаваше, хвърли поглед назад през рамото си и видя, че момичето спокойно се бе навело над бурените.

Известно време той скита из гората, но не откри нищо, по което да разбере, че се е случило нещо необикновено. И все пак бе повече от сигурен, че наистина бе чул вик. Накрая изостави издирванията си и се

върна в хотела да изяде набързо закуската си и да хване влака в 8:46, както обикновено в последната секунда. Когато седна в купето, започна да го гризе съвестта. Не беше ли длъжен да съобщи веднага в полицията какво бе чул? Причината да не го направи бе единствено недоверието на теменуженото момиче. Очевидно то го заподозря, че си измисля – може би в полицията щяха да кажат същото. Беше ли напълно сигурен, че е чул вика?

Вече не беше чак толкова убеден както в началото. Винаги е така, когато човек се опитва да възстанови отминало усещане. Дали беше далечен крясък на птица, който той бе взел за женски глас?

Ядосано отхвърли мисълта за такава възможност. Това бе глас на жена и той го чу. Спомни си, че преди да бе чул гласа, си бе погледнал часовника. Трябваше да е било някъде около седем и двадесет и пет. Това можеше да бъде полезен за полицията факт, ако... ако се разкриеше нещо.

Като се прибираше същата вечер, той внимателно, прелисти вечерните вестници, нетърпелив да види дали не се споменава нещо за убийство. Нямаше нищо и той не знаеше дали да се чувствава облекчен или разочарован.

Сутринта на следващия ден бе влажно, толкова влажно, че ентусиазмът и на най-запалените играчи на голф би се разкиснал. Джек стана от леглото в последната минута, изгълта закуската и тичешком се качи на влака и нетърпеливо прегледа вестниците. Все още нямаше и дума за каквото и да е ужасно разкритие. Не се споменаваше нищо и във вечерните вестници.

„Странно – каза си Джек, – но фактът си е факт. Вероятно някакви проклетни момчетии са си играли в гората.“

На следващия ден той излезе рано сутринта. Минавайки покрай къщата, с крайчеца на окото си видя, че момичето отново плеви в градината. Очевидно това бе любимото му занимание. Джек удари топката особено успешно и се надяваше, че девойката го е забелязала. Щом сложи топката на площадката за следващия удар, погледна часовника си.

– Точно седем и двадесет и пет – измърмори си той. – Питам се дали...

Думите застинаха на устата му. Зад гърба му се разнесе същият вик, който така го бе поразил преди. Глас на жена в пълно отчаяние.

– Убийство – помощ! Убийство!

Джек се затича. Момичето-теменуга стоеше до вратата. То изглеждаше стреснато и Джек извика победоносно:

– Този път не може да не сте чули.

Очите на момичето бяха разширени от някакво чувство, което той не можа да разгадае, но забеляза, че то се дръпна назад, щом той приближи, и дори погледна към къщата като че възнамеряваше да изтича там и да се скрие.

Момичето поклати глава, втренчило в него очи.

– Нищо не съм чула – отговори то учудено.

Сякаш го удари между очите. Искреността му бе толкова явна, че Джек не можеше да не му повярва. И все пак не можеше да си го е въобразил... не можеше... не можеше... Чу момичето да му говори кротко, почти със съчувствие.

– Да не би да сте преживели някакво психическо сътресение?

В един миг Джек си обясни уплашения поглед на момичето и защо се бе дръпнало назад. Явно смяташе, че той има халюцинации.

И тогава като че студен душ го обля при мисълта: а дали момичето не бе право? Дали нямаше халюцинации? Обзет от ужас, той се обърна и си тръгна с неуверени стъпки, без да пророни дума. Момичето го проследи с поглед, поклати глава и отново се наведе над плевелите.

Джек се постара сам да се разубеди: „Ако чуя отново това проклето нещо пак в седем и двадесет и пет, ясно е, че имам някакви халюцинации, но сигурно няма да го чуя.“

Целия ден беше нервен и си легна рано, решен да подложи на проверка този въпрос на следващата сутрин.

Както става обикновено в такива случаи, той не можа да заспи до полунощ и накрая се успа. Бе седем и двайсет, когато се измъкна от хотела и се затича към игрището за голф. Разбра, че няма да успее да стигне фаталното място в седем и двадесет и пет, но ако гласът наистина бе халюцинация, трябваше да го чуе където и да се намираше. Продължаваше да тича, без да откъсва поглед от стрелките на часовника си.

Седем и двадесет и пет. В далечината проехтя викът на жена. Думите не се разбираха, но той бе уверен, че това е същият вик, който и преди бе чул и че идваше от същото място, някъде около вилата.

Странно наистина, но този факт го успокои. В края на краищата може и да е шега. Изглежда невероятно, но и самото момиче може да му погажда някой номер. Той решително изправи рамене и извади стика от торбата за голф. Щеше да цели няколко дупки близо до къщата.

Както обикновено момичето бе в градината и гледаше към него. Джек вдигна шапка за поздрав и каза твърде смутен „добро утро“. Момичето, поне така му се видя, тази сутрин бе по-хубаво от всякога.

– Чудесен ден, нали? – извика весело Джек, проклинайки баналността на забележката.

– Да, наистина чудесен ден.

– Благоприятен е за градината, предполагам?

Момичето се усмихна леко, при което на страните му се бразуваха две трапчинки.

– За съжаление, не! За моите цветя е нужен дъжд. Вижте, всичките са изсъхнали.

Джек прие поканата, която момичето му отправи с ръка, приближи се до ниския жив плет, който отделяше градината от поляната, и надникна над него.

– Изглеждат съвсем добре – забеляза той притеснен от леко съжалителния поглед, който момичето му хвърли, докато той говореше.

– Слънцето обаче е благоприятно, не смятате ли? – попита то. – Защото човек винаги може да полее цветята. А слънцето дава сила и поправя здравето. Господинът, виждам, днес е по-добре.

Утешителният тон много ядоса Джек. „По дяволите – каза си той. – Предполагам, че се опитва да ме лекува чрез внушение.“

– Абсолютно нищо ми няма – раздражено отговори той.

– Много добре тогава – побърза да каже момичето.

Джек имаше неприятното чувство, че тя не му вярва.

Той се прицели в още няколко дупки и бързо се върна да закуси. Докато се хранеше, усети, и то не за първи път, настойчивия поглед на мъжа от съседната маса. Той беше човек на средна възраст, с мъжествено, внушително лице. Имаше малка тъмна брада и пронизващи сиви очи, държеше се естествено и уверено и това явно говореше, че е измежду по-високопоставените хора с професия. Джек знаеше, че се казва Левингтън; бе дочувал за широката му известност като лекар, но тъй като не беше чест посетител на Харлистриит, името не му говореше почти нищо.

Тази сутрин обаче той много силно усещаше безмълвното наблюдение, на което бе подложен, и това малко го уплаши. Нима тайната му бе изписана така ясно на лицето, че всички я виждат? Нима този човек с професионалния си усет бе разбрал, че има нещо не в ред в скритото от очите сиво вещество на мозъка му?

Джек потръпна при тази мисъл. Беше ли вярно? Нима наистина полудяваше? Халюцинация ли бе всичко това или някаква голяма шега?

Изведнъж му дойде наум много лесен начин да го провери. Досега бе ходил сам на игрището. Да речем, че с него дойдеше и някой друг?

Тогава едно от следните три неща трябваше да се случи: гласът да не се появи; и двамата да го чуят; или... само той да го чуе.

Същата вечер пристъпи към изпълнение на плана си. Искаше да вземе със себе си Левингтън. Лесно завързаха разговор – възрастният мъж сякаш бе чакал само удобен случай. Стана ясно, че по една или друга причина Джек отдавна го интересува. Никак не бе трудно младежът естествено и леко да предложи да поиграят преди закуска. Уговориха се за следващата сутрин.

Излезнаха малко преди седем. Денят бе чудесен: тих и безоблачен, но не твърде горещ. Докторът играеше добре, а Джек отвратително. Цялото му съзнание бе насочено към приближаването на решителния момент. Непрестанно поглеждаше тайно часовника си. Към седем и двадесет бяха стигнали до седмата площадка, между нея и дупката се намираще вилата. Когато минаха оттам, момичето както обикновено бе в градината. То не вдигна поглед към тях.

Двете топки лежах на тревата, топката на Джек – близо до дупката, а тази на доктора – малко по-нататък.

– Длъжен съм да вкарам – забеляза Левингтън. – Предполагам, че ще вкарам.

Той се наведе, преценявайки посоката, в която да удари. Джек стоеше неподвижен, с очи приковани в часовника. Беше точно седем и двадесет и пет.

Топката се търколи бързо по тревата, спря на ръба на дупката, поклати се леко и – хлътна вътре.

– Добър удар – каза Джек. Гласът му бе дрезгав и като че не бе неговия. Той отмести ръчния си часовник по-нагоре на ръката си с въздишка на облекчение. Нищо не се бе случило. Магията бе развалена.

– Имате ли нещо против да почакате за минута? – попита той. – Бих искал да изпуша една лула.

Спряха за малко край осмата площадка. Джек напълни и запали лулата си; въпреки усилията му пръстите му леко трепереха. Като че огромна тежест се бе смъкнала от плещите му.

– Боже, какъв хубав ден – забеляза той щастливо, загледан в панорамата пред себе си. – Хайде, Левингтън, ваш ред е.

Точно в мига, когато докторът удари, се разнесе гласът. Пронизителен, ужасяващ женски писък:

– Убийство – помощ! Убийство!

Лулата падна от безсилните ръце на Джек, когато той се обърна по посока на звука, а после се втренчи със затаен дъх в спътника си.

Левингтън гледаше надолу, засенчил очите си с ръка.

– Успешно, макар че едва не закачи препятствието.

Той не бе чул нищо.

Всичко се завъртя около Джек. Той направи една-две крачки, като силно се олюляваше. Когато дойде на себе си, лежеше на тревата, а Левингтън се бе навел над него.

– Хайде, успокойте се сега, успокойте се.

– Какво направих?

– Припаднахте, млади момко – или поне много добре се опитахте да го сторите.

– Боже мой! – изпъшка Джек.

– Какво ви стана? Нещо на главата ли?

– Ще ви кажа след минута, но първо бих искал да ви попитам нещо.

Докторът запали лулата си и се настани на насипа.

– Питайте, каквото искате – каза той успокояващо.

– Вие ме наблюдавате през последните няколко дена. Защо?

– Странен въпрос. И котката гледа царя.

– Не ме заблуждавайте. Искам да знам сериозно. Защо? Това е от жизнено значение за мен.

Лицето на Левингтън стана сериозно.

– Ще ви отговоря съвсем честно. Видях във вас признаци на голямо вътрешно напрежение и ми беше интересно да разбере какво е породило това напрежение.

– Мога да ви кажа веднага – отговори Джек с горчивина. – Полудявам.

Той драматично замълча, но изявлението му, изглежда, не събуди интерес и смайване, каквото очакваше и затова повтори.

– Казвам ви, полудявам!

– Много интересно – промърмори Левингтън. – Много интересно наистина.

Джек се възмути.

– Предполагам, че това е всичко, което можете да кажете. Вие лекарите сте дяволски безсърдечни.

– Хайде, хайде, млади приятелю, говорите напосоки. Да започнем с това, че макар да имам диплома, не практикувам. По-точно, не лекувам – не лекувам тялото, това е.

Джек го загледа с интерес.

– А съзнанието ли?

– Да, в известен смисъл. В действителност съм доктор на душата.

– О!

– Долавям пренебрежението в гласа ви и въпреки това налага се да използваме някаква дума, за да обозначим основния елемент, който може да бъде разграничен и съществува независимо от плътската си обвивка – тялото. Знаете ли, че трябва да постигнете разбирателство с душата, млади човече: това не е просто религиозен термин, измислен от свещениците. Е, добре, да го наречем ум или „подсъзнателно аз“, или каквато дума предпочитате. Сега се засягате от тона ми, но мога да ви уверя, че наистина силно впечатление ми направи интересният факт, че толкова уравновесен и съвършено нормален младеж като вас страда от халюцинации.

– Наистина не съм с ума си. Съвсем съм се побъркал.

– Ще ми простите откровеността, но не вярвам.

– Имам халюцинации.

– След вечеря ли?

– Не, сутрин.

– Не е възможно – заяви докторът и отново запали изгасналата си лула.

– Казвам ви, че чувам неща, които никой друг не чува.

– Един човек от хиляда може да види спътниците на Юпитер. Това, че другите деветстотин деветдесет и девет не ги виждат, не е причина да се съмняваме в съществуването на тези спътници и сигурно не е причина този един да бъде обявен за душевно болен.

– Спътниците на Юпитер са доказан научен факт.

– Съвсем възможно е халюцинациите днес-утре да станат доказани научни факти.

Несъзнателно Джек се повлия от реалистичното мислене на Левингтън. Той се почувствува крайно успокоен и ободрен. Докторът се вглежда внимателно в него минута-две и кимна.

– Така вече е по-добре – каза той. – Бедата при вас младите е следната: толкова сте уверени, че нищо друго не съществува извън собствената ви философия, че щом се случи нещо, което да разколебае вашето убеждение, изпадате в тревога. Нека чуем причините, поради които смятате, че полудявате, и тогава ще решим дали да ви турим под ключ, или не.

Джек описа цялата поредица от случки, колкото се може достоверно.

– Това, което не мога да разбера – завърши той, – е защо тази сутрин викът прозвуча в седем и половина, пет минути по-късно.

Левингтън помисли една-две минути.

– Колко показва вашият часовник? – попита той.

– Осем без четвърт – отвърна Джек, след като погледна.

– В такъв случай всичко е съвсем просто. Моят показва осем без двайсет. Вашият часовник избързва с пет минути. Това е много съществено пункт за мен. Всъщност е без значение.

– В какъв смисъл?

На Джек започна да му става интересно.

– Най-правдоподобното обяснение е, че първата сутрин наистина сте чули някакъв подобен вик – било то шега, или не. Следните дни сте си внушили да го чуете точно по същото време.

– Сигурен съм, че не съм.

– Несъзнателно, разбира се; подсъзнанието ни устройва понякога странни шеги. Но, така или иначе, това обяснение не е убедително. Ако в случая се касае за внушение, би трябвало да чуете вика в седем и двадесет и пет по вашия часовник и никога нямаше да го чуете, когато времето според вас е минало.

– Тогава какво?

– Но то е очевидно. Викът за помощ има съвсем определено място във времето и пространството. Мястото е околността на тази вила, а времето е седем и двадесет и пет.

– Да, но защо аз съм единственият, който го чува? Не вярвам в духове, в разните истории за призраци, за привидения, които говорят, и така нататък. Защо точно аз ще съм единственият, който го чува?

– А! Засега това не можем да кажем. Интересно е, че повечето от най-добрите медиуми са всепризнати скептици. Хората, които се интересуват от окултни явления, не са тези, които стават свидетели на такива явления. Някои хора виждат и чуват неща, които другите не могат да чуят и видят – защо, не знаем; в деветдесет на сто от случаите самите те не желаят да ги виждат или чуват и са сигурни, че халюцинират – точно като вас. Както беше с електричеството. Някои вещества са добри проводници и дълго време не можеше да се обясни защо, а трябваше да се задоволим с факта. В днешно време знаем защо. Някой ден без съмнение ще знаем защо вие чувате това нещо, а аз и момичето – не. Всичко се ръководи от законите в природата, свръхестествено не съществува. Откриването на законите, ръководещи така наречените психични явления, ще бъде наистина трудна работа.

– Но аз какво да правя? – попита Джек. Левингтън се подсмихна.

– Виждам, че сте практичен. Добре, мой млади приятелю, ще

закусите и ще отидете в града, без да тревожите вече главата си с неща, които не разбирате. Аз от своя страна ще пообиколя наоколо да видя какво мога да науча за вилата там отзад. Ето къде е центърът на загадката, убеден съм.

Джек се изправи.

– Добре, сър. Аз съм готов, не...

– Да?

Джек се изчерви притеснен.

– Сигурен съм, че момичето е наред – измънка той.

Левингтън изглеждаше развеселен.

– Не ми казахте, че е хубава! Добре, горе главата. Мисля, че историята е започнала, преди, тя да дойде да живее тук.

Джек се прибра тази вечер, направо казано, болен от любопитство. Сега той сляпо вярваше на Левингтън. Докторът бе приел нещата така естествено и спокойно, че бе повлиял на Джек.

Когато слезе долу за вечеря, завари новия си приятел да го чака във фоайето. Докторът предложи да вечерят заедно на една маса.

– Някакви новини, сър? – попита Джек нетърпеливо.

– Събрах всички данни за историята на Хидър котидж. Първоначално там са живели възрастен градинар и жена му. Старецът умрял и жената заминала при дъщеря си. Къщата станала собственост на някакъв предприемач, който я модернизирал много успешно и я продал на човек от града, който я използвал за седмичната си почивка. Около година покъсно той я продава на някое си семейство Търнър. От всичко, което чух, схванах, че трябва да са били странни хора. Той – англичанин, а тя по всеобщо предположение имала и руска кръв и била много красива, с екзотична хубост жена. Живеели много скромно, с никого не се срещали и почти не излизали вън от градината на къщата. Между тукашните хора се носи слух, че се страхували от нещо – но не мисля, че трябва да се вярва на това.

Една ранна утрин внезапно заминали и не се върнали повече. Посредниците получили от мистър Търнър писмо, писано от Лондон, в което той нареждал вилата да се продаде колкото се може по-скоро. Мебелите били разпродадени, а самата къща купил някой си мистър Моливърър. В нея той живял само две седмици и после обявил, че я дава под наем мебелирана. Хората, които сега я обитават, са – болен от туберкулоза професор французин и дъщеря му. Те са там само от десет дена.

Джек изслуша всичко мълчаливо.

– Не виждам какво ще ни помогне всичко това – продума той най-

накрая. – А вие?

– Ще ми се да знам нещо повече за Търнърови – каза тихо Левингтън. – Спомнете си, че те са заминали рано сутринта и всъщност никой не ги е видял да тръгват. Мистър Търнър са го срещали, но не мога да открия никой, който да е виждал мисиз Търнър.

Джек побледня.

– Не може да бъде... Да не искате да кажете, че...

– Не се вълнувайте, младежо. Влиянието на човек пред прага на смъртта, и то насилствена смърт, върху заобикалящата го среда е много силно. Околните предмети биха могли да погълнат това влияние и да го излъчват периодически към подходящ за възприемане приемател – в този случай вие.

– Но защо аз? – възнегодува Джек.

– Вие считате тази сила интелигентна и целенасочена, а не спяпа и механична. Аз самият не вярвам в свързани със земята духове, обитаващи някое място с определена цел. Но едно нещо съм виждал многократно, отново и отново, докато накрая се уверих, че не е чисто съвпадение, а своето рода вървене пипнешком към правдата... едно подземно движение на слепи сили, действащи постоянно в тази посока...

Той се отърси като че отхвърли някаква идея-фикс, която го бе завладяла, и се обърна към Джек с обичайната си усмивка.

– Нека оставим поне засега тази тема – предложи той.

Джек с готовност се съгласи, но никак не му бе лесно да престане да мисли за това.

В края на седмицата той енергично се зае сам да направи разследване, но не успя да разкрие кой знае колко повече от доктора. Окончателно бе изоставил играта на голф преди закуска.

Следващата брънка във веригата се появи от най-неочакван източник. Когато се прибра един ден от работа, му съобщиха, че го чака младата жена. За огромна негова изненада оказа се, че това е момичето от градината – теменуженото момиче, както я наричаше винаги в мислите си. То бе много нервно и смутено.

– Ще ми простите, мосьо, че идвам да ви търся така. Но има нещо, което искам да ви кажа... аз...

Момичето се огледа несигурно.

– Елате тук – веднага се отзова Джек и я заведе в безлюдната дамска дневна на хотела – мрачно помещение в червен плюш.

– Седнете, мис... мис...

– Маршб, мосьо, Фелиз Маршб.

– Седнете, мадмоазел Маршб, и ми разкажете всичко.

Фелиз послушно седна. Днес бе с тъмнозелени дрехи и красотата и очарованието на дребното ѝ лице се открояваха повече от всеки друг път. Сърцето на Джек заби по-бързо, когато седна до нея.

– Ето какво – започна Фелиз. – Живеем тук отскоро и от самото начало чухме, че в къщата – нашата така приятна малка къща – има духове. Никакъв прислужник не се задържа. За мен това няма много голямо значение, справям се с домакинството и мога да готвя.

„Ангел – помисли си увлеченият млад човек. – Тя е прекрасна.“ Но външно поддържаше престорено делови израз.

– Смятах, че всички тези приказки за духове са глупост – до преди четири дена. Мосьо, в продължение на четири нощи сънувам едно и също нещо. Една дама – красива, висока и руса. В ръцете си държи синя порцеланова ваза. Тя е опечалена, много опечалена и непрекъснато ми подава вазата, като че ме умолява да направя нещо с нея. Но уви! Тя не може да говори и аз... аз не знам какво иска. Това сънувах първите две нощи, но на третата стана нещо повече. Тя изчезна със синята ваза и изведнъж я чух да вика – знаех, че е нейният глас, разбирате, нали... и, о! Мосьо, думите бяха същите, за които ме питахте онази сутрин. „Убийство – помощ! Убийство!“ Събудих се от ужас. Казах си – това е кошмар, случайно чух тези думи. Но миналата нощ сънят се повтори. Мосьо, какво е това? Вие също сте го чули. Какво ще правим?

По лицето на Фелиз бе изписан страх. Тя бе вкопчила една в друга малките си ръце и не отделяше умолителен поглед от Джек. Той се преструваше на спокоен.

– Всичко е наред, мадмоазел Маршо. Не бива да се тревожите. Ще ви кажа какво бих искал да направите, ако нямате нищо против. Да повторите цялата тази история пред един мой приятел, който живее тук, доктор Левингтън.

Фелиз му даде да разбере, че няма нищо против, и Джек отиде да търси Левингтън. След няколко минути се върна с него.

Левингтън се взря изпитателно в момичето, докато слушаше бързо представяне на Джек. С няколко окуражителни думи той успокои момичето и внимателно изслуша разказа му.

– Много интересно – рече той, след като тя свърши. – Каза ли сте това на баща си?

Фелиз поклати глава.

– Не бих искала да го тревожа. Все още е много болен. – Очите ѝ се напълниха със сълзи. – Предпазвам го от всичко, което може да го

развълнува или разстрои.

– Разбирам – меко се съгласи Левингтън. – Радвам се, че дойдохте при нас, мадмоазел Маршо. Джек Харингтън, както знаете, преживя нещо подобно. Сега вече, струва ми се, попаднахме на следа. Не се ли сещате за още нещо?

Фелиз трепна.

– О, разбира се! Колко съм глупава. Това е най-важното в цялата история. Вижте, мосьо, какво намерих в дъното на един от шкафовете.

Тя му подаде зацапан рисувателен лист, на който грубо с водни бои бе нарисувана жена. Картината бе лоша, но вероятно приликата бе голяма.

Представляваше висока, руса жена, в чието лице имаше нещо неуловимо неанглийско. Стоеше до маса, на която имаше синя порцеланова ваза.

– Открих го едва тази сутрин – обясни Фелиз. – Господин докторе, това е лицето на жената, която видях насън, и вазата е същата.

– Удивително – забеляза Левингтън. – Очевидно ключът на мистерията е в синята ваза. Прилича ми на китайска, вероятно е стара. По нея като че ли има някакви странни шарки.

– Китайска е – заяви Джек. – Виждал съм абсолютно същата в сбирката на чичо ми – той е голям колекционер на китайски порцелан, и си спомням, че забелязах скоро точно същата ваза.

– Китайска ваза – промълви Левингтън. В продължение на минута-две той потъна в размисъл, после внезапно вдигна глава, а в очите му блестеше особена светлина. – Харингтън, откога чичо ви има тази ваза?

– От колко време ли? Не зная.

– Помислете! Наскоро ли я купи?

– Не знам... о, да. Мисля, че беше скоро, сега се сещам. Самият аз не се интересувам твърде от порцелан, но си спомням, че ми показа „последните си придобивки“ и вазата бе една от тях.

– Преди около два месеца ли? Семейство Търнър са напуснали Хедър котидж точно преди два месеца.

– Да, мисля, че тогава.

– Чичо ви посещава ли понякога разпродажби в провинцията?

– Той непрекъснато е в гонитба на разпродажби.

– В такъв случай нашето предположение, че може да е купил точно този порцеланов съд от разпродажбата на вещите на Търнър, не е невъзможно. Странно съвпадение или може би това е, което нарекох сляпа справедливост. Харингтън, трябва веднага да разберете от чичо си

откъде е купил вазата.

Лицето на Джек посърна.

– Боя се, че е невъзможно. Чичо Джордж е в Европа. Не зная дори къде да му пиша.

– Колко време ще отсъства?

– Три седмици или поне месец.

Настана тишина. Фелиз седеше и с тревога местеше поглед от единия мъж към другия.

– Нищо ли не може да се направи? – попита тя боязливо.

– Нещо все пак може да се направи – обади се Левингтън и в гласа му се долавяше сподадено вълнение. – Може да е необикновено, но вярвам, че ще има успех. Харингтън, трябва да вземете тази ваза. Донесете я тук и ако мадмоазел разреши, ще прекараме една нощ в Хедър котидж заедно с вазата.

Джек усети, че го полазват неприятни тръпки.

– Какво мислите, че ще излезе от това? – попита той разтревожен.

– Нямам никаква представа; честно казано, вярвам, че загадката ще бъде разрешена и духът ще се успокои. Твърде възможно е вазата да има двойно дъно и нещо да е скрито вътре. Ако не се случи нищо, ще трябва да използваме собствената си изобретателност.

Фелиз плесна с ръце.

– Това е чудесно хрумване – възкликна тя. Очите ѝ горяха ентузиазирано.

Джек далеч не се чувствуваше толкова въодушевен. В действителност самата мисъл за такова нещо го караше да изпада в страхотна паника, но за нищо на света не би го признал пред Фелиз. Докторът се държеше така, сякаш нямаше нищо по-естествено от предложението му.

– Кога можете да вземете вазата? – обърна се Фелиз към Джек.

– Утре – неохотно отвърна младежът.

Все пак тази работа трябваше да се доведе докрай. Иначе нямаше да може да се отърве от спомена за смразяващия кръвта вик за помощ, който го спохождаше всяка сутрин.

На следващата вечер отиде в дома на чичо си да вземе въпросната ваза; когато я видя, веднага се убеди, че това е същият съд, който бе нарисувал на скицата с водни бои. Колкото и да я разглеждаше обаче, не можа да открие в нея каквото и да било скривалище.

Когато двамата с Левингтън пристигнаха пред Хедър котидж, бе единадесет часът. Фелиз ги чакаше и преди още да успеят да почукат, отвори вратата.

– Влезте – прошепна тя. – Баща ми спи горе и не бива да го будим. Ще ви направя кафе.

Тя ги въведе в малка уютна дневна. В камината имаше спиртник, на който им свари ароматно кафе.

Тогава Джек разви вазата от купчината хартии. Фелиз ахна, когато погледът ѝ се спря върху съда.

– Да, да – възкликна тя оживено. – Тази е, бих я познала винаги.

Междувременно Левингтън правеше своите приготовления. Премести всички дреболии от една малка масичка и я сложи в центъра на стаята. После взе от Джек синята ваза и я постави в средата на масичката.

– Сега – обяви той – сме готови. – Изгасете светлината и нека седнем на тъмно около масата.

Останалите се подчиниха. Гласът на Левингтън се разнесе в тишината.

– Не мислите за нищо определено. Не напрягайте ума си. Възможно е някой от нас да е медиум. Ако е така, той ще изпадне в транс. И запомнете, няма нищо страшно. Изгонете страха от сърцата си и се отпуснете, отпуснете се...

Гласът му заглъхна и настъпи тишина. С всяка изминала минута тишината като че ли ставаше все по-напрегната. Лесно му беше на Левингтън да каже: „Изгонете страха.“ Джек изпитваше не страх, а направо паника. Бе почти сигурен, че и Фелиз изпитваше същото. Чу я да прошепва ненадейно със страх в гласа:

– Нещо ужасно ще се случи. Чувствувам го.

– Изгонете страха! – повтори Левингтън. – Не се съпротивлявайте на влиянието.

Тъмнината като че ставаше по-наситена, а тишината – по-осезаема. И все повече се засилваше това смъртно усещане на заплахата.

Джек усети, че се задавя..., че се задушава... злокобното нещо бе съвсем близо...

В следващия миг напрежението отслабна. Той сякаш се понесе надолу... и все по-надолу... очите му се затвориха... покой... мрак.

Джек леко се раздвижи. Главата му тежеше... тежеше като олово. Къде се намираше?

Грееше слънце... наоколо птички... Лежеше с поглед, отпразнен нагоре към небето.

После си спомни всичко. Бдението. Малката стая. Фелиз и доктора. Какво се бе случило?

Седна. Главата му неприятно туптеше. После се огледа наоколо. Намираше се в малката горичка недалеч от вилата. Не се виждаше жива душа наблизо. Извади часовника си. За негова изненада той показваше дванадесет и тридесет.

Джек с мъка се изправи и се затича колкото му позволяваха силите по посока на вилата. Трябва да са се уплашили, че не е могъл да излезе от транса, и са го изнесли на чист въздух.

Стигна до къщата и силно похлопа на вратата. Отговор не последва, а и нямаше никакви признаци на живот наоколо. Сигурно са отишли да търсят помощ. Или... Джек усети как го обзема смътен страх. Какво се бе случило миналата нощ?

Отиде до хотела си колкото можеше по-бързо. Тъкмо се канеше да попита нещо на гишето, когато силно смушкване в ребрата една не го повали. Той се извърна възмутен и съзря белокоос възрастен джентълмен, който весело му се смееше насреща.

– Не ме очакваше, момчето ми. Не ме очакваше, а? – каза белокоосият човек.

– О, чичо Джордж, мислех, че си на много мили оттук – някъде из Италия.

– Да, но не съм. Пристигнах миналата нощ в Дувър. Сетих се, че на път за града мога да спра тук с колата и да те видя. И какво заварвам? Цяла нощ те няма. Хубаво скиташ...

– Чичо Джордж – спря го Джек решително. – Имам да ти разкажа една изключителна история. Мисля, че няма да повярваш.

И той разказа всичко.

– Един бог знае какво стана с тях – завърши Джек.

Чичо му сякаш всеки момент щеше да получи апоплектичен удар.

– Вазата – успя да промълви той най-накрая. – Синята ваза. Какво стана с нея?

Джек се втренчи в него, без да разбира, но по-потопен в потока от думи, който последва, започна да разбира.

Изведнъж проумя: „Минг... уникат... бисер на колекцията ми... струва поне десет хиляди, предложи ми ги Хогенхаймър – американският милионер... единствен екземпляр в целия свят.“

– По дяволите, сър, какво сте направили със синята ми ваза?

Джек се спусна към гишето. На всяка цена трябваше да намери Левингтън. Младата жена зад гишето го погледна хладно.

– Доктор Левингтън замина късно снощи с кола. Остави бележка за вас.

Джек я разтвори. Беше кратка и конкретна.

„Скъпи млади приятелю,

Минало ли е времето на свръхестественото? Не съвсем – особено когато го разкрасим с нова научна терминология. Най-сърдечни поздрави от Фелиз, бащата-инвалид и мен. Тръгнахме преди дванайсет часа, а това е достатъчно.

Искрено ваш,

Амброуз Левингтън

Доктор на Душата“

КРАЙ

© 1933 Агата Кристи
© 1979 Теодора Давидова, превод от английски

Agatha Christie
The Mystery of the Blue Jar, 1933

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: nqgolova, 2008

Публикация

Агата Кристи. Свидетел на обвинението. Разкази
Английска. Първо издание
Народна култура, София, 1979

Превела от английски Теодора Давидова
Редактор Красимира Тодорова
Художник Иван Газдов
Художник-редактор Ясен Васев
Тех. редактор Олга Стоянова
Коректори Людмила Стефанова Петя Калевска

Литературна група IV. Код 04 9536623311/5714-43-79
Дадена за набор 3.1.1979 г. Подписана за печат март 1979 г. Излязла от печат април
1979 г. Формат 70×100/32. Печатни коли 16,75. Издателски коли 10,85. Цена 2,20 лв.

ДИ „Народна култура“, София
ДП „Атанас Стратиев“, Хасково

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8251>]